

Willem van den Bergh 100 jaar

Verhalen door de jaren heen

In dit magazine staan we stil bij verhalen van mensen die een persoonlijke geschiedenis met ons woonzorgpark hebben. Lees mee met bijzondere ontmoetingen, grappige anekdotes of ontroerende momenten.

's Heeren Loo

Het leven is een reis, vol met avontuur
Wij zijn op reis met jou, en steunen je uur na uur
Jij bent onze wervelwind, onze orkaan
Jij bent ons zonnetje in ons bestaan
Soms een donderwolk, soms een moeilijke dag
Maar ook vaak zonneschijn met een stralende lach
Heb je verdriet, wij voelen je tranen
Ben je blij, wij delen je geluk

Lief meisje, je vraagt je soms af,
waarom ben ik anders?
Waarom moet ik zo zijn?
Jij bent bijzonder zoals je bent en
wij zijn gelukkig om jouw ouders te zijn.

Gedicht van ouders

Tekening Hetty van den Bergh, Bewoner

Colofon

100 jaar woonzorgpark Willem van den Bergh
Verhalen door de jaren heen
September 2024

Met speciale dank: aan alle enthousiaste mensen die hun foto's en verhaal hebben ingezonden

Ontwerp: DOKS ontwerpburo, Arnhem

Drukwerk: EPC print

Contact: 100jaarwvdb@sheerenloo.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidsband, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

100 jaar verbondenheid: een jubileum van zorg, gemeenschap en groei

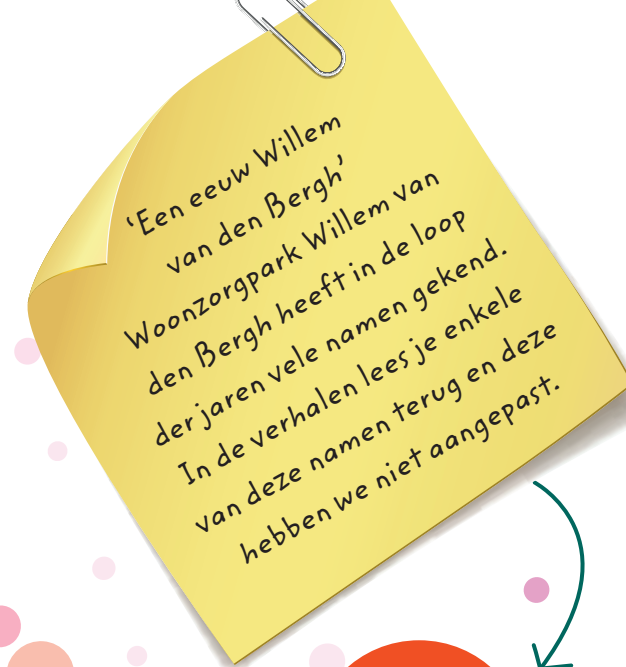
Op 18 september vieren we een mijlpaal: ons woonzorgpark bestaat dan 100 jaar. Het begon allemaal precies een eeuw geleden, toen de eerste cliënt op ons woonzorgpark kwam wonen. Sindsdien hebben we een veilige en warme thuisbasis geboden voor mensen met een beperking. Hoewel ons woonzorgpark wat afgelegen ligt in een rustgevende omgeving nabij de duinen, voelen we ons sterk verbonden met de dorpen om ons heen. De nabijheid van de natuur en onze unieke ligging hebben ons woonzorgpark gemaakt tot de bijzondere plek die het vandaag de dag is.

Woonzorgpark Willem van den Bergh heeft een rijke geschiedenis, en veel mensen hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van ons park. Sinds de oprichting in 1924 hebben we natuurlijk veel veranderingen doorgemaakt. Vroeger werden meisjes en jongens bijvoorbeeld gescheiden en sliepen de bewoners in grote slaapzalen. Misschien herinner je je de zusterflats nog, waar de zusters woonden en tegelijkertijd werkten op ons woonzorgpark. Ook zoals nu werden er destijds mensen opgeleid voor een baan in de zorg.

Onze verbondenheid met de omgeving heeft ons geholpen om samen met bewoners, medewerkers, families, vrijwilligers en lokale gemeenschappen de zorg steeds verder te verbeteren en af te stemmen op de wensen en behoeften van deze soms kwetsbare doelgroep. Als directeur ben ik enorm trots op wat we samen hebben bereikt.

Terwijl we dit bijzondere jubileum vieren, kijk ik met vertrouwen naar de toekomst. We blijven ons inzetten om ons woonzorgpark verder te ontwikkelen als een plek waar iedereen zich thuis voelt en waar zorg en welzijn hand in hand gaan. Wees welkom!

Fleur Drexhage
Regiodirecteur

Vader is met het donkere vest

Met de 'jongens' op de tuinderij in werkkleding uit de jaren vijftig

Zaterdagochtend met mijn vader op de Berini naar de volkstuin

"Midden jaren zestig ging ik vanaf ongeveer zevenjarige leeftijd iedere zaterdagochtend met mijn vader mee naar de 'Berghstichting'. Achterop de Berini, mijn rug gesteund door een zak konijnenstront.

Hij werkte daar op de tuinderij en had zoals vele anderen een volkstuin achter de 'Wasserij'. Zaterdags werd hij daarbij vaak geholpen door bewoners in ruil voor wat zakgeld en zelfgerolde sigaretten. Meestal waren dat vaste gezichten. Ik herinner me een vrolijke man met wie je als kind op een natuurlijke manier leerde omgaan. Dat gold overigens ook voor de meeste bewoners. Om ongeveer 11 uur werden de activiteiten afgesloten met het opladen van de brommer met veel groente en konijnenvoer. Mijn

vader had meestal wel een stuk of dertig zakken, waardoor ik op de terugweg boven mijn vader uittorende. Op de terugweg, meestal via Noordwijk voor een bezoek aan opa, reed vader langs de landbouwschuur van de stichting om stro te lenen. Hij vertelde mij dan dat alleen te doen als hij in de verte zijn baas zag. Die woonde namelijk in de nu nog bestaande woning bij de tweede ingang langs de Zwarteweg. Wanneer je hem in de verte zag, kon hij immers nooit onverwachts achter je staan."

Jan Barnhoorn

Kind van oud-medewerker

De mooiste verhalen kwamen los

"Ik las in de krant dat ons aller Woonzorgpark Willem van den Bergh dit jaar 100 jaar bestaat. Opeens kwamen er allerlei herinneringen bij mij naar boven.

Mijn eerste kennismaking was 57 jaar geleden. We woonden nog maar kort in Noordwijk. In de duinen liepen er mensen aan een touw. Ik vond dat toen heel erg eruitzien. Later ben ik dat gelukkig gaan begrijpen en heb ik er sympathie voor gekregen.

Bezoekjes aan de speeltuin en kinderboerderij

Wat was het mooi om veel later met mijn verstandelijk beperkte pleegkleinkind naar de speeltuin en de kinderboerderij te gaan. We probeerden alles te doen wat mogelijk was en namen er de tijd voor. Alleen het ritje op de fiets ernaartoe was voor haar al een heerlijke belevenis. Dan de mooie en goed verzonden zintuigentuin met de kleuren, geuren en bewegingen. Het meest bijzonder vonden we het Snoezeltheater Droomdal. Wat was dat ontspannen, het was met recht een droom, ook voor mij.

Optreden klederdrachtgroep

Inmiddels leidde ik de klederdrachtgroep van Museum Noordwijk en werden we gevraagd een optreden te verzorgen. Het was geen top show, maar wat vonden de mensen en ook wij het leuk! Ik liet ze meedoen en de mooiste verhalen kwamen los. Tot slot liep de halve zaal mee met de antieke kinderwagen. Iedereen wilde het

kind zien dat erin lag en ermee rijden. Ook zat ik in het Senioren Salonorkest. Daarmee hebben we een concert gegeven van allerlei meezingliedjes. Grote klasse hoe iedereen toen meezong. Daar werden we zelf ook blij van.

We komen nog steeds graag langs

Verder komen we heel graag in restaurant Plein6. Het is genieten hoe de cliënten hun best doen om mee te helpen. Heel fijn dat al deze mogelijkheden er zijn. Zij kunnen veel meer dan vroeger werd gedacht. Daardoor voelen zij zich ook gelukkiger en nodig. Zij doen ertoe! Zo ook bij de Kringloopwinkel, waar we vaste klant zijn. Diep respect voor alle medewerkers. Chapeau! Woonzorgpark Willem van den Bergh heb ik daarom in mijn hart gesloten en dat draag ik ook uit. Ik wens iedereen een mooi feest toe!"

Sjaan van Kekeran-Brouwer

Verwant en vrijwilliger

Zuster Vos-Folkerts vertelt: 'Samen met mijn jongens'

Mevr. Vos-Folkerts is 89 jaar en heeft als zuster vanaf 1954 op het woonzorgpark gewerkt. Ze vertelt in dit verhaal over haar ervaringen. Ze verzorgde veel jongens, waaronder Cees. Ook hij vertelt iets over die periode. Ze komen elkaar nog steeds tegen in Katwijk, want ze wonen heel vlakbij elkaar.

"Ik ben in 1954 op de Berghse gaan werken toen ik pas 19 jaar oud was. Ik ging werken in het paviljoen met 'de moeilijke', zo werden ze toen genoemd, 30 jongens vanaf vier jaar.

Met een groep leeftijdsgenoten, allemaal meisjes, startten we ons werk bij de Berghse. Naast mijn baan volgde ik een opleiding voor verpleegkundige. De zusters met wie ik samenwerkte, volgden ook een opleiding. Met veertien zusters in roulerende diensten zorgden we voor 60 jongens in de paviljoenen. We bouwden een bijzondere band op met elkaar en met de jongens. Ik kan me goed herinneren hoe elke jongen iets bijzonders toevoegde aan de groep.

In de loop van drie jaar haalde ik certificaten tot ik slaagde voor mijn diploma verpleegkundige. Ik werd uiteindelijk gevraagd als hoofdzuster van een paviljoen. Wat een eer was dat en ik greep deze kans met beide handen aan.

Ik verdiende 30 gulden per maand en werkte zes dagen achter elkaar. Ik ging pas naar huis als ik na een nachtdienst drie dagen vrij was. Ik moest met de trein naar Friesland waar ik vandaan kom. Omdat ik geen tijd had voor de reis ging ik er niet vaak naartoe. Hierdoor verbleef ik, en ook anderen, in onze vrije tijd gewoon op het park. Om de twee maanden kreeg ik mijn reiskostenvergoeding uitbetaald en dit spaarde ik op. Mijn vader zei dat je geen knip voor

Zuster Folkerts en bewoner Cees

je neus waard was als je niet kon sparen. Dat heb ik altijd onthouden en gedaan.

De kinderen die op het paviljoen woonden, hadden een beperking en konden niet thuis wonen. Heel vaak waren de gezinnen al groot. Ouders hadden geen tijd om het kind te verzorgen en de aandacht te geven die nodig was. Soms kregen de kinderen bezoek, maar door afstand, geld en tijd kwam het ook weleens voor dat kinderen geen bezoek kregen. Ik kwam Cees tegen in de Ekster. Hij was een lieve jongen die dol was op de feestdagen en helemaal op het Sinterklaasfeest. Overdag gingen de 30 jongens naar school op het park."

Cees: "Ik kwam hier na de Tweede Wereldoorlog wonen toen ik vier jaar oud was. Ik kwam zuster Folkerts tegen in de Ekster en kan me haar nog

herinneren met nog een heleboel andere jongens.

Ik zie haar niet meer op het woonzorgpark, want ik woon daar niet meer. Maar wij komen elkaar vaak tegen in Katwijk, want daar woon ik nu. We zijn bijna buren."

"Ik had het erg naar mijn zin, maar het was zwaar werk. Ook lichamelijk, want we moesten de jongens zelf tillen, wassen en aankleden en er waren geen hulpmiddelen. We deden alles zelf, behalve koken. Dit werd in de grote centrale keuken gedaan. Wij

Sinterklaasfeest
Cees 1954

Houten bedden in
de jongenszaal

Zusters met
Folkerts 1954

Kerstfeest

zorgden ervoor dat iedereen aan tafel ging en netjes ging zitten. Wanneer we aan tafel zaten, gingen we bidden en vaak zongen we ook een liedje. Daarna moesten alle 30 jongens in bad en vervolgens stopten we ze in bed. Alle zusters sliepen boven in de woning en de jongens lagen in hun houten bedden op een rij in een grote slaapzaal."

Cees: "Ik had een eigen bed en een eigen nachtkastje. We gingen zingen en muziek maken. Samen eten en samen slapen. Ik zat op school en had een hele aardige juf. Ze liep kreupel en is naar Canada verhuisd."

"Wanneer de jongens uit school kwamen, gingen we ook weleens extra buitenspelen. Om ze lekker moe te maken en alle energie kwijt te raken. Er was een speeltuin en de jongens zaten dan uren op de schommel. Ik werkte later ook bij een andere woning met oudere jongens, deze gingen niet naar school maar werkten op de Bergshe of in de buurt. Er was ook een groep jongens met een heel laag niveau. Zij werden apart gehouden en lagen meestal in bed of bleven binnen. Na studies werd bedacht dat in beweging blijven en de buitenlucht beter was voor deze jongens. Zij werden toen aan de buitenkant van de

oude molen met een touw vastgemaakt en liepen rondjes. Dit klinkt zielig, maar ze waren lekker in beweging in de buitenlucht en ze waren veilig want ze konden niet wegllopen of in de molen terecht komen en een ongeluk krijgen.

Er was een grote jongen die zich helemaal had uitgeteeld en was weggerend. Ik en nog een zuster gingen op de fiets met een onderbroek in de hand achter hem aan, om zo te proberen de naakte wegloper in te halen. Van een ander jongetje overleed zijn moeder plotseling, die daarvoor iedere week langskwam. Hoe leg je dat uit aan een klein jongetje? Hij wachtte weken op haar. Toen we zeiden dat zijn moeder naar de hemel was gegaan, moesten we met het gebed ook elke keer de naam van zijn moeder noemen.

Uiteindelijk ging ik weg bij de stichting om in Amsterdam te werken met jongeren onder justitietoezicht. Ik wilde niet vertrekken maar ik wilde graag veranderingen. Op de Berghse moest je een uniform dragen en er waren regels over huisvesting. Nog geen twee jaar later was een uniform niet meer verplicht, kregen de verpleegkundigen meer salaris en kon je wonen waar je wilde. Maar de fijne herinneringen blijven!"

Van kwajongen tot alleskunner

Vertelt door bewoner Rinus en Kimberley, persoonlijk begeleider.

Kimberley: "Rinus Blom, 81 jaar, is in 1958 op 16-jarige leeftijd op de Willem van den Bergh komen wonen. Rinus heeft op verschillende adressen gewoond: Tulp, Wingerd, Hinde, Uil, Ekster en sinds 1986 op Wintertuinlaan 12 (voorheen Uitzicht) en op Kersenhof 3. En nu alweer 15 jaar op Kersenhof 5."

Rinus: "Ik ben geboren en getogen in Alblasserdam, op de Boerderij De Mariahoeve. Het mooiste vond ik dat ik de koeien op de dijk gejaagd had. Mijn vader was er niet zo blij mee en duwde mijn hoofd onder water", vertelt Rinus met een schaterlach. "Ik was vroeger een kwajongen. Ik was een keer boos toen ik op de Hinde woonde en heb daar de ramen ingeslagen. Als straf moest ik in de molen."

Kimberley: "Rinus heeft heel wat baantjes gehad en op elke werkplek was hij het vrolijke middelpunt. Ik noem er een paar: opmaken van bedden in de Boshoeck, rolstoelen schoonmaken, werken in de volkstuintjes, helpen in de huishouding van het toenmalige Akkerwinde, washandjes en bedden-

goed opvouwen in de vroegere paviljoenen en papier ophalen. Ook heeft hij eieren op het terrein verkocht met een bakfiets en later met een ezel met aan weerszijden twee grote manden vol eieren. De ezel heette Conny. Rinus was erg op het bestje gesteld.

Rinus: "Ik ben vorig jaar 80 jaar geworden en heb een groot feest gegeven. Mijn geheim om zo oud te worden en nog ouder, is iedere dag een koude douche."

Rinus Blom
Bewoner

Toen geluk nog heel gewoon was

John van der Meulen en Aart de Jong

Namens het Focus 72 Genootschap (reünisten)

"In de jaren zeventig heerst er een enorme dynamiek op de Willem van den Berghstichting. En niet alleen op de Willem van den Bergh. Kijk in die jaren alleen maar naar de ontwikkelingen binnen de instelling voor mensen met een verstandelijke beperking Denendal in Den Dolder, die leiden tot ontruiming in 1974. Inzet is de transitie van een medisch diagnose-model naar een meer pedagogisch/agogisch model. Ook binnen de Willem van den Bergh is een soortgelijke beweging zichtbaar, al wordt daar de weg van de geleidelijkheid bewandeld. Maatschappelijk gezien is er ook veel beweging. Neem het apartheidsregime in Zuid-Afrika. Binnen de Willem van den Bergh wordt de Outspan sinaasappel genuttigd. De aanwezigheid van deze citrusvrucht in relatie tot 'Pers geen Afrikaan uit' leidt tot een discussieavond in een vol kerkgebouw in aanwezigheid van de voltallige directie. Dit resulteert in verbanning van deze sinaasappel. Aanvankelijk is de zorg voor mensen met een verstan-

delijke handicap in die jaren veelal weggelegd voor vrouwelijke verpleegkundigen. Steeds meer jonge mannen zien echter een uitdaging binnen deze zorg. En dan weet je dat de natuur zijn gang gaat en de weg richting de 'zusterhuizen' gevonden wordt. Dit gebeurt soms in een 'tigersluipgang', want de aanwezige gastvrouwen kunnen wel eens een sta-in-de-weg vormen. Het elkaar, ook buiten het werk om, ontmoeten blijkt in die tijd heel erg belangrijk. En de roep om een plek voor ontmoeting krijgt zijn uitwerking in 'bar Focus'. In een keukentje in het oude zusterhuis, later broederhuis, wordt een groot granieten aanrecht met voorhamer ontmanteld en een bar getimmerd. Een grote koelkast, biertap en geluidsinstallatie worden geïnstalleerd en bar Focus gaat van start. Het vinden van vrijwilligers is absoluut geen probleem. Velen, waaronder verpleegkundigen, artsen en psychologen, melden zich. Op het eerste aangesloten biervat wordt door hen flink geoefend. Roosters worden in elkaar gedraaid en aan publieke

← Eerste Focus reünie in 2015

belangstelling absoluut geen gebrek. Iedere avond zit de bar vol en voldoet volledig aan de verwachting. Snel worden aangrenzende ruimten benut en ingericht als filmzaaltje en een donkere kamer voor foto-ontwikkeling. Tijdens het wereldkampioenschap voetbal in 1974 zit de filmzaal tot aan de finalewedstrijd afgeladen. Focus heeft nauwe connecties met de personeelsvereniging DEVA, die maandelijks topbands voor het kerkgebouw contracteert. Cabaretgroep 'Kotsivan' zag het levenslicht. Paviljoen de Olm staat op het punt gesloopt te worden en wordt omgetoverd tot theater met een weeklang optredens. Kaffee Sjantan ziet het levenslicht. Het personeel van de Willem van den Berghstichting verzorgt avonden met cabaret, muziek of anderszins, omlijst met heerlijke gerechten. Al deze intermenselijke contacten leiden tot veel stelletjes, huwelijken, kinderen en kleinkinderen. Helaas zijn in al die jaren ons ook mensen ontvallen. Onze herinnering aan die mensen is groot. Een kerngroep uit die periode ontmoet elkaar nog regelmatig. Bijvoorbeeld tijdens een weekend Terschelling of in een strandtent tijdens een heerlijke zomerdag. Ook zijn er twee reünies uit die periode in respectievelijk Katwijk en Noordwijk met gemiddeld ruim 50 oud-collega's. We worden vrienden voor het leven in de tijd 'dat geluk nog heel gewoon was.'

↗ Harde kern Focusgroep op Terschelling in 2021. Op de foto van links naar rechts: Marianne Ouwehand, Loes Fortuin, Aart de Jong, Eep Bosma, Prijnie de Geus, Jeannette Stans, Greet van Breugel, John van der Meulen en Arie Willem.

↘ Leren bier tappen in bar Focus op de van den Berghstichting in 1972. Op de foto van links naar rechts, Jeannette Stans, Gerrit Heeringa (overleden 25 januari 1990) en Elly Oskam.

Juliën maakte een carrière-switch naar de zorg

“Een paar jaar terug bevond ik me op een belangrijk kruispunt in mijn leven. Ik had twee eigen ondernemingen in de groothandel van telefoon-producten. Ik besloot toen mijn carrière in de commerciële sector te verruilen voor een functie binnen de zorgsector.”

Met een mix van hoop en zenuwen stuurde ik mijn sollicitatie naar 's Heeren Loo, een organisatie die bekend staat om haar inzet voor de zorg. Dit was een grote stap, maar ik werd aangenomen.

De eerste keer dat ik woonzorgpark Willem van den Bergh bezocht, was opvallend. De combinatie van rust, ruimte en een duidelijk gemeenschapsgevoel maakte indruk op mij. Het was niet alleen de omgeving, ook de positieve sfeer onder de bewoners die mij opviel. Ik voelde me onverwacht snel op mijn plek.

Nu, enkele jaren en een diploma 'Persoonlijk begeleider MBO 4' (PBGZ) later, waardeer ik nog steeds elke dag dat ik naar mijn werk kan gaan. Het werken met de

MVG-jongeren in mijn groep geeft me veel voldoening. Voor wie op een kruispunt in zijn of haar werk staat en overweegt een nieuwe richting op te gaan, wil ik meegeven, volg je intuïtie. Het kan je brengen naar een plek waar je je, net als ik, gewaardeerd voelt. Ik ben 's Heeren Loo dankbaar voor de mogelijkheden die ik heb gekregen om me te ontwikkelen en voor de steun aan zowel de bewoners als personeel.”

Juliën Lingbeek

Persoonlijk begeleider

We sliepen met 20 kinderen op een slaapzaal

“Ik woon op de Willem van den Bergh vanaf 1959. Ik was toen 4 jaar oud en woonde in het oude paviljoen de Alpha. Daar sliepen we op slaapzalen met een stuk of 20 kinderen op één slaapzaal. Ik was nog heel klein, maar ik vond het wel leuk daar. Later ging ik naar de Fazant, de Ekster, de Dahlia en de Radix. Deze paviljoenen zijn nu allemaal afgebroken.”

Ik vond de begeleiding - dat waren toen zusters - wel streng, maar ik heb ook veel plezier gehad.

In de Dahlia kreeg ik een kamertje voor mijzelf, daar was ik heel erg blij mee. Ik was toen ook al iets groter en vond het leuk dat dan mijn familie ook op bezoek kon komen en af en toe een meisje.

Ik heb gewerkt in de 'oude keuken'. Die werd kombuis genoemd. Daar moest ik aardappels pitten en 's middags kregen we pap. Dat vond ik lekker en ik at er dan ook veel van. Als ik iemand niet leuk vond, gooide ik de aardappel hard op het water en dan werden ze nat. Dat vond ik wel een goede grap.

Later ben ik in de tuin gaan werken en ik werk daar nog steeds.

Ik woon nu op Druivenhof 5 en heb het nog steeds naar mijn zin. Ik ken hier heel veel mensen en ik vind het leuk om een praatje te maken. Ik hoop hier nog veel jaren te blijven.”

Piet Camman

Bewoner

Piet Camman in het midden op zijn knieën

Het gezin Juch

Verhaal over de oorlogsjaren

Door Jacqueline, de dochter van Jacob Juch

“Het was 1940. We waren gewend aan een doordeweekse routine. Op een ochtend, het was nog donker, werden we om 4 uur verrast door het geluid van vliegtuigen die over ons huis vlogen. Mijn zus Bep en ik sprongen uit bed en zagen buitenlandse vliegtuigen die probeerden te landen in de wei niet ver van ons huis vandaan. Mijn moeder kwam rennend onze slaapkamer binnen en vertelde ons dat we ons direct moesten aankleden. We hoefden ons gezicht niet eens te wassen. En dat was hoogst ongebruikelijk!

Mijn vader was op dat moment al weg om de mensen waarvoor hij verantwoordelijk was te informeren dat zij zich moesten voorbereiden op een invasie. Ze moesten voedsel en kleding gereed hebben. De vijandige toestellen konden niet landen, maar op de radio hoorden we dat de Duitsers Holland waren binnengevallen. In het begin was het nog niet zo erg. We moesten de school opgeven

omdat de Duitsers er gingen wonen. Onze school zat in een hele oude kerk. Ik weet nog dat het er altijd koud was en dat onze tafeltjes op grafstenen stonden. Ik fantaseerde liever over de graven dan dat ik naar de onderwijzer luisterde. We wisten toen nog niet dat ons leven vanaf die dag, 10 mei 1940, dramatisch ging veranderen. De oorlog was uitgebroken, nadat de Nazi's na vijf dagen vechten Holland binnenvielen.

Jacob Juch

De eerste directeur van ons woonzorgpark

Jacob Juch was oorspronkelijk onderwijzer.

Hij was de eerste directeur van de Dr. Mr. Willem van den Bergh-Stichting 1926 - 1943. Hij werd bekend door zijn vernieuwende inzichten over het leven en werken met mensen met een ernstige verstandelijke beperking. Jacob Juch bedacht methodes om kinderen die de hele dag apathisch zaten of lagen, in beweging te krijgen. Houten oefen-toestellen werden in elkaar getimmerd om te bewegen en de kinderen te leren lopen, zoals een molen om in te lopen, een treintje om te duwen of te trekken en plankieren om ritmisch met je voeten te bewegen.

Jacob Juch was ervan overtuigd dat voor veel mensen met een verstandelijke beperking dagelijkse bezigheden en zingeving soms belangrijker waren dan medisch handelen.

Spullen verdwenen

Het eerste dat ons trof was dat de auto van mijn vader was verdwenen. Nu moesten we de bus nemen of met de fiets gaan. Het eerste jaar merkten we niet veel verschil. Wel fluisterden mijn vader en moeder vaak over de gemene dingen die Joden werd aangedaan.

Het volgende dat we merkten was dat alle koperen ornamenten van ons huis waren verdwenen. Daarna werd onze school overgenomen door de Duitsers. We moesten twee keer zo ver lopen of fietsen naar een andere school waar we afwisselend in de ochtend of middag les kregen.

Opgepakt

In 1942 pakten de Nazi's Joden op en burgers die de nieuwe regels niet opvolgden. Zij werden naar gevangenschappen gestuurd. Hitler had verklaard dat alle achterlijke mensen en kinderen vernietigd moesten worden, zodat het Germaanse ras perfect zou zijn. In Duitsland waren met instemming van de Duitse overheid al achterlijke mensen vermoord. Toen kwam er een hele spannende tijd, die voor mij het verschrikkelijkste was wat ooit in mijn jeugd zou gebeuren. De Nazi's namen mijn vader mee. Ik zie dit nu nog steeds levendig voor me. Ondanks dat ik pas 11 jaar was, voelde ik haat voor de mannen die mijn vader meenamen, terwijl hij nog nooit iets fout had gedaan. Zijn grootste misdaad was dat hij weigerde om de achterlijke kinderen mee te laten nemen door de Nazi's om hen het land uit te verschepen voor het doen van menselijke experimenten.

Ik heb hem niet meer gezien

De laatste herinnering die ik van mijn vader heb is tijdens de nacht voor zijn gevangenneming. Hij en mijn moeder waren uitgenodigd voor een speciaal diner in een plaatselijk hotel. Zij liepen arm in arm, want zij konden de auto niet meer gebruiken. Dagenlang was ik versuft en had ik er alles voor over om mijn vader terug te krijgen. Ik was ervan overtuigd dat hij snel weer thuis zou komen en dat alles een misverstand was. Tijdens de gehele oorlog was ik

Jacqueline Juch

ervan overtuigd dat ik hem weer zou zien, want ik had hem nog zoveel te vertellen. Het leven hierna was erg moeilijk, omdat mijn moeder vocht om mijn vader vrij te krijgen. Ze maakte bijna elke dag de reis naar de gevangenis en had voor ons geen tijd meer. Eén keer kreeg ze toestemming om mijn vader te zien. Het gesprek werd opgeschreven, later zag ze dat degene die het had opgeschreven de tekst wijzigde. Ik was erg ongelukkig. Ook omdat ik van school was veranderd en de kinderen niet leuk vond, dat maakte het nog erger.

Evacuatie

In december 1942 moesten we binnen een week evacueren. Er werd gezegd dat we te dicht bij de kust woonden. Uiteindelijk konden we maar een paar bezittingen meenemen. Dat was weer een traumatische ervaring. Mijn moeder vond in Ermelo een klein huisje. Ze kon dit voor ons vijven huren. Mijn zus Bep en ik gingen naar Zwolle om bij mijn oom en tante (broer van mijn vader) te verblijven. Zij hadden zelf geen kinderen. We gingen daar naar school en maakten vrienden. Ik vond het daar leuk, maar Bep had er een hekel aan. Zij werd erg ziek en werd naar huis gestuurd. Mijn andere zus Teda werd naar een kostschool gestuurd en Alice en Loek (Louise) bleven bij mijn moeder.

Boos op iedereen

Toen in maart 1943 het nieuws kwam dat mijn vader was gestorven in een concentratiekamp, was mijn moeder gebroken. Zij was daarna nooit meer de gelukkige, lachende moeder van wie wij zoveel hielden. Ikzelf was in ontkenning en verwachtte dat mijn vader thuis zou komen. Toen het eindelijk tot mij doordrong dat ik hem nooit meer zou zien, huilde ik iedere keer als de naam van mijn vader ter sprake kwam. Ik was jaloers op al mijn vrienden die nog een vader hadden. Ook had ik een poosje een hekel aan school, ondanks dat iedereen heel aardig tegen me was. Ik was boos op iedereen. Ik gaf de schuld niet aan god, maar vroeg herhaaldelijk om een wonder en dat mijn vader weer bij ons terug zou komen. ... Op 5 mei 1945 keerden we terug naar Noordwijk."

Bericht Nederlandse Rode Kruis over aanwezigheid Jacob Juch in concentratiekamp 26 februari 1945

Nieuwsgierig naar het museum en de verhalen van Bert? Stuur dan een mail naar info.museumwvdb@sheerenloo.nl

Vrijwilligerswerk door de jaren

De afgelopen 100 jaar waren er naast medewerkers veel vrijwilligers actief. Vanaf 1924 zorgden de zusters vanuit protestants-christelijk oogpunt voor hun medemens. Door de komst van directeur Jacob (Jaap) Juch startten de eerste leerling-verpleegkundigen voor de insertie-opleiding. Jacob werd befaamd door zijn sociaal werk en zijn vernieuwende inzichten over het leven en werken met mensen met een ernstige mentale beperking.

De leerlingen woonden boven de cliënten in de paviljoens. Er was een natuurlijke vanzelfsprekendheid dat je elkaar na het werk op vrijwillige basis hielp. Een collega helpen die het druk had, een cliënt extra aandacht geven als je toch niets te doen had. Als een grote familie zorgde je voor elkaar.

Eind jaren zeventig werd in een radioprogramma een eerste oproep voor een bezoeks-vrijwilliger gedaan, als vervangend ouderschap voor cliënten. De eerste officiële vrijwilligers meldden zich aan. Later kwamen hier de activiteiten-vrijwilligers bij; voor de ouderensoos, bardiensten, Triangel etc. In 1991 werd Bert Bergmans gevraagd om de aansturing over te nemen van zowel de bezoeks-vrijwilligers als de activiteiten-vrijwilligers. Vanaf toen kwam er meer aandacht voor de waardering van de vrijwilliger.

De eerste grote vrijwilligersfeesten werden georganiseerd. Thema's als Suriname, de bruiloft van Willem en Willeke, niets was te gek. In deze jaren werd het vrijwilligersbestand uitgebreid van 0 naar 714 vrijwilligers nu.

Ondanks alle veranderingen de afgelopen jaren is de motivatie van vrijwilligers hetzelfde gebleven. Vanuit een warm hart willen zorgen voor een medemens en hier plezier aan beleven.

Bert Bergmans kwam in 1971 als leerling Z-verpleegkundige naar de Willem van den Bergh en werd na zijn opleiding al gauw hoofd van een paviljoen/cluster. Totdat hij in 1991 bij de afdeling recreatie kwam werken en in het jaar 2000 coördinator vrijwilligers werd. Vanaf 2020 is Bert met pensioen. Na zijn pensioen is Bert vrijwilliger geworden voor het museum. Hij vindt het belangrijk dat de verhalen uit zijn tijd blijvend worden gedeeld, zodat deze geschiedenis behouden blijft.

Wat er nodig is om in de toekomst het vrijwilligerswerk te waarborgen is Bert duidelijk: "Ondanks de veranderende maatschappij is blijven omzien naar elkaar nodig door met een warm en liefdevol hart, elkaar te begroeten, een aai over de bol te geven en de ander te laten voelen dat ze gewaardeerd zijn."

En zo zijn we weer terug in 1924: bij medemenselijkheid en met elkaar als een grote familie voor elkaar blijven zorgen. Het hart van vrijwillige inzet is de afgelopen 100 jaar identiek gebleven!

Bert Bergmans
Vrijwilliger

De kinderen, de liefde die we voor elkaar hadden, het was een prachtige tijd

“Op 16 oktober 1963 begon ik aan mijn loopbaan op de dr. mr. Willem van den Berghstichting. Ik kwam als 16-jarige uit Hoogeveen om te leren en te werken. Eerst heb ik zes weken in het zusterhuis gewoond en op meerdere woningen gewerkt; de Krokus en de Aster-Brem. Het was een leuke tijd omdat je op je werk woonde en je erg op elkaar aangewezen was.

Viering 40-jarig bestaan

In 1964 werd het 40-jarig bestaan gevierd. Twee avonden was er feest. Met, als ik het me goed herinner, de Golden Earring in de kerkzaal. Ik had de eerste dag avonddienst, maar de avond erna gelukkig niet. Ook voor ons was het feest.

Tijdens de viering is een film gemaakt door de NTS (Nederlandse Televisie Stichting). Ik moest meerdere malen met de groep heen en weer lopen voor het hoofdgebouw. De familie zat 's avonds voor de televisie te kijken, maar in de uitzending was het uiteindelijk maar één minuut.

Vroeg naar bed

In de avond werd er streng gekeken of we wel op tijd gingen slapen. Half 11 moest het licht uit zijn en dat werd hoogstpersoonlijk gecontroleerd. Toen mijn verloofde de eerste keer wilde langskomen, was er eerst toestemming nodig van mijn ouders. Later werd dat versoepeld, maar verder dan de woonkamer kwam hij niet. Ik ben in 1968 overgeplaatst naar paviljoen Uil-Valk. We wandelden altijd veel in de duinen of op het achterpad. Bewoner Jaap ging, als hij een politieauto zag, altijd demonstratief op de

Hilda Mol-Boer
in het midden

grond zitten en kwam dan niet meer overeen tot dat de auto stilstond. Voor je het weet zat Jaap voorin en zo werd hij iedere keer netjes thuisgebracht.

Het was best zwaar werk

Nu denk je wat een tijd was dat: er was nog geen telefoon, weinig hulpmiddelen zoals luiers. Materialen moesten we zelf steriliseren. Er waren grote zalen en geen tilliften. In de avonddienst vouwden we de was en in de nachtdienst herstelden we kleding. Je had een 45-urige werkweek en daarnaast volgde je je opleiding.

Ik kan er een boek over schrijven

En toen kwamen er broeders en werd het vrouwenbolwerk anders. Ook keken we meer naar wat de kinderen zelf konden. Daardoor veranderde de verzorgende taak, gelukkig maar. Ik kan bijna een boek schrijven over mijn tijd, alles komt weer boven. De kinderen, de liefde die we voor elkaar hadden. Het was een prachtige tijd!"

Hilda Mol-Boer

Oud-medewerker

DEVA 1996, mountainbiken
tijdens een activiteitenweekend

Gerdien van der Linde

Vrijwilliger

Lintje voor 42-jaar vrijwilligerswerk

Gerdien is al sinds 1982 vrijwillig bestuurslid van personeelsvereniging DEVA (De Eendracht Verbindt Allen). In 2019 ontving zij een Koninklijke Onderscheiding voor haar inzet als vrijwilliger. Naast haar vrijwilligerswerk bij woonzorgpark Willem van den Bergh is ze lange tijd vrijwilliger geweest bij wandelclub TOP en tot op de dag van vandaag is ze vrijwilliger bij zorgorganisatie Topaz.

Record is 13 jubilarissen op één dag

Gerdien bezoekt medewerkers die hun jubileum vieren. Dat kan op het werk of thuis zijn. "Ik kom overal. Ik bel ze op de dag van het jubileum en maak een afspraak. We geven een attentie bij 12,5, 25 en 40 jaar in dienst. Omdat ik dit vrijwilligerswerk al 42 jaar doe, komt het voor dat ik bij collega's voor de derde keer een attentie bezorg. Dat blijft bijzonder. Mijn record is het bezoeken van 13 jubilarissen op één dag."

Afscheidsrecepties en gezellige avonden

"In mijn beginjaren bij de DEVA besteedden we ook aandacht aan medewerkers die met pensioen gingen. We hadden een 'Berghgids' waarin stond welke collega wanneer afscheid nam. Dan bracht ik de attentie persoonlijk langs bij de jubilaris op de afscheidsreceptie. Ook hadden we iedere eerste donderdag van de maand in de kerk een avond met een band. Dan was ik vanaf vier uur 's middags, samen met de andere vrijwilligers, bezig om alles klaar te zetten. Ik hielp met de verkoop van toegangs-

kaarten en munten, draaide bardienst en na afloop maakten we schoon. De bezoekersaantallen liepen op een gegeven moment terug en uiteindelijk is het gestopt. Het waren mooie avonden."

"Ik voelde me vereerd"

De dag van de onderscheiding kan Gerdien zich nog goed herinneren. "Op de vrijdag voor Koningsdag werd ik om half negen opgehaald van mijn werk door een vriendin. Ik had al een vermoeden wat er die dag ging gebeuren in de Oude Jeroenskerk in Noordwijk. Daar zag ik familieleden, collega's en vrienden zitten en toen wist ik wel hoe laat het was. Ik vond het erg bijzonder en voelde mij zeer vereerd."

Jubiläumviering 75 jaar Willem van den Bergh in 1999

Lucie en Sylvia

Bewoner en zus

Zus Sylvia vertelt

Lucie woont 75 jaar op het woonzorgpark

"Mijn zus Lucie kwam in 1949 op woonzorgpark Willem van den Bergh wonen. Ze was al uit huis toen ik werd geboren, ze is 11 jaar ouder dan ik. Lucie heeft hier leren praten, lezen en schrijven.

Lucie heeft op verschillende groepen gewoond. In april van dit jaar is haar woongroep verhuisd naar de Tamboerijnlaan 2, wat behoorlijk verwarrend voor haar is geweest. Ze is er nu aan gewend, maar zij weet niet beter dan dat de Tamboerijnlaan vroeger de Hyacint en de Iris waren. Daar zat ze vroeger op school. Ze heeft fijne huisgenoten waarvan sommige ook al erg lang op het woonzorgpark wonen. Ik ben heel blij dat ze hier woont, ik had niet beter voor haar kunnen zorgen, ze is hier gelukkig.

Ik heb fijne herinneringen aan vroeger. Thuis speelden we veel spelletjes en sliepen we met elkaar op een kamer. Lucie wordt wat vergeetachtig. Sommige herinneringen van vroeger die heel ver verstopt zaten, komen juist nu bij haar naar boven. En dat vind ik heel leuk, want dan herinner ik ze zelf ook weer.

Bijvoorbeeld aan de autoritjes van en naar Noordwijk. Om het weekend reed ik met mijn vader mee om Lucie op te halen. Ze genoot altijd intens van

deze ritjes, autorijden vond ze heerlijk. Langs het strand, de boulevard of gewoon naar huis. Lucie kent heel goed de weg. Onderweg wees ze dan steeds herkenningspunten aan zoals Duinrell, waar we vroeger een ijsje gingen halen.

Voor mij was ze gewoon Lucie, we hadden een erg goede band. Nog steeds eigenlijk. Ik ben haar zus, maar inmiddels ook haar mantelzorger. Zorgen zit in ons bloed. Mijn dochter en ik werken allebei ook in de zorg. Inmiddels ben ik wat ouder en weet ik niet hoe het zorgen voor Lucie in de toekomst zal gaan. Gelukkig wil mijn dochter Mirjam de taak van mantelzorger overnemen, mocht dat uiteindelijk nodig zijn. Dat is een geruststellende gedachte."

Lucie zorgt voor mijn dochter Mirjam, straks zorgt Mirjam voor haar

Fijne schoolreisjes naar Willem van den Bergh

"Dat de Willem van den Bergh een fijne plek voor bewoners is, zal zeker in deze uitgave naar voren moeten komen. Wat veel mensen misschien niet weten is, dat het ook voor de inwoners van Noordwijk een fijne plek is om te komen.

In 1991 zat ik in de oudervereniging van de Schapendelschool en ging de schoolreis met de kleuters naar het woonzorgpark. De kinderen hadden het fantastisch. Het was echt een schoolreis, ze werden met de auto gebracht en gehaald. Picknicken, spelen, de ruimte, en dieren kijken. Dat er bewoners waren die niet op onze school zaten vonden de kleuters heel gewoon. Jarenlang ben ik met mijn eigen kinderen en later met de kleinkinderen nog wezen spelen bij 'de stichting'."

Anneke Vink

Inwoner Noordwijk

De eerste broeder in paviljoen de Iris

“In 1972 ging ik werken op de dr. Mr. Willem v.d. Berghstichting. Ik was net 20 jaar geworden en las een intrigerende advertentie in de NCRV-gids: ‘Ontwikkelingswerkers gezocht in Noordwijk’.

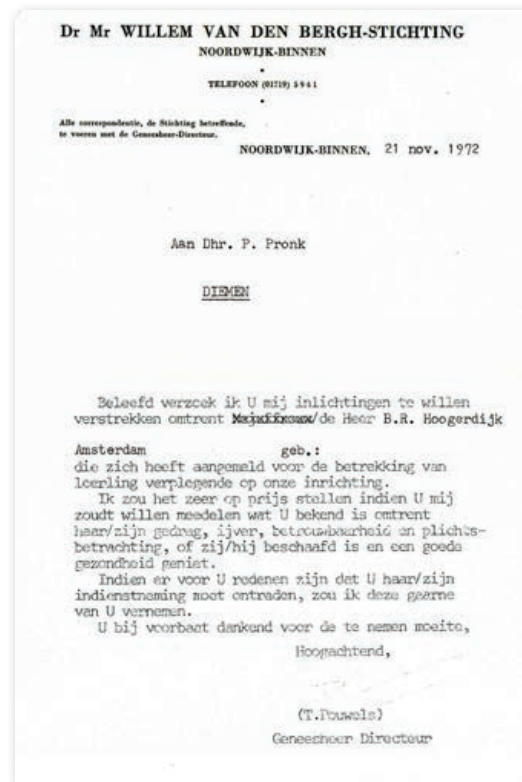
Als product van de moderne tijd van de jaren 60 voelde ik er wel iets voor om me in te zetten voor andere mensen. Na een korte sollicitatieprocedure werd ik aangenomen en kon ik Amsterdam verruilen voor Noordwijk. Na twee dagen introductie vond men dat we wel klaar waren om aan het werk te gaan. Samen werd ik met nog een aantal nieuwe medewerkers verdeeld over de paviljoens. Ik werd geplaatst in paviljoen de Iris, een meisjes/ vrouwen paviljoen.

In die tijd werden de jongens aangesproken met broeder en de meisjes met zuster en de bewoners vaak met kinderen. Zo zette ik na twee dagen mijn eerste stappen in de zwakzinnigenzorg.

In die tijd woonden er 24 bewoners van midden en laag niveau. Tot mijn verrassing hoorde ik dat ik de eerste broeder was in dit paviljoen en dat dat bij de zusters en sommige bewoners wel voor enige opwinding zorgde. Er werkten überhaupt weinig broeders in de zorg die jaren.

Ik werd op een prettige manier ingewerkt en voelde mij erg op mijn plaats in de Iris. Ik maakte mij de gewoonten en aanpak van het werk eigen. Al snel draaide ik alle diensten zelfstandig. Ook de paviljoenbespreking, in het bijzijn van de paviljoenarts, maakte ik al snel mee. Razend interessant vond ik die bijeenkomsten. Zo lukte het om met veel vallen en opstaan me het werk met mensen met een verstandelijke beperking eigen te maken.

Uiteindelijk heb ik bijna acht jaar op de v.d. Berghstichting gewerkt en het waren echt geweldige jaren. Maar die begintijd in de Iris heeft toch wel de meeste indruk op mij gemaakt. Gelukkig kan ik nog vaak anekdotes uit die tijd ophalen. Want ik heb nog

steeds vrienden uit die tijd en ben bovendien al 45 jaar getrouwd met een zuster uit de Iris.

In witte jas, was toen in 1973 verplicht voor de broeders, sta ik brood uit te delen. Zo ging dat in die tijd in paviljoen de Iris.

Toen ik solliciteerde, moest ik een referentie opgeven. Dit briefje was door de Van de Berghstichting opgestuurd naar die referentie. Deze achtte mij uiteraard ‘zeer beschaafd’ en ‘betrouwbaar’. Ik werd prompt aangenomen!”

Ben Hoogerdijk

Oud-medewerker

Ik kom als ambulante begeleider bij veel gezinnen thuis

“Graag wil ik iets vertellen over mijn ervaringen in het ambulante team in regio Zuid-Holland. In 2009 ben ik als ambulante begeleider gestart om te werken met mensen die een licht verstandelijke beperking hebben.

In mijn werk probeer ik deze gezinnen te helpen om een verandering te bewerkstelligen. Dat lukt niet altijd. Ik kan natuurlijk niet toveren en heb de gezinnen zelf nodig om open te staan voor mijn hulp. Maar de meeste gezinnen maken een verandering door en gaan verder met minder hulp in het gezin. Of ze maken op een andere manier gebruik van hulp in het gezin, bijvoorbeeld voor een kind. Er zijn ook gezinnen die het weer zelfstandig gaan doen en kunnen.

Een mooi voorbeeld is een cliënt die ooit verbonden was aan een woongroep. Hij is uiteindelijk zelfstandig begeleid gaan wonen en werkt nu bij de gemeente, huurt een eigen huis, is getrouwd én vader geworden. Ik kom hem

nog af en toe tegen als ik mijn ambulante gezinnen in de wijk bezoek. Hij komt nog altijd naar mij toe als hij mij ziet en vertelt dan enthousiast hoe het met hem gaat. Bijzondere ontmoetingen zijn dat. Altijd start het gesprek met; “weet je nog toen?” En altijd kan ik het niet nalaten te zeggen hoe trots hij op zichzelf mag zijn. Een verschil maken, hoe klein ook, het helpt altijd. Samen kunnen we het beter maken voor de ander. En dat is waarvoor ik mijn werk doe en nog lang hoop te blijven doen.”

Astrid Rombouts

Gezinsbetroeger (IAG) en Coördinator Ambulante Zorg Jeugd

De mannen van het Sterntje

“Deze mannen woonden in het Sterntje, een huisje in het ‘arbeidersdorp’. Dit arbeidersdorp lag aan de rand van het park en bestond uit een aantal kleine huisjes die voor de oorlog zijn gebouwd.

We liepen af en toe op het terrein maar nooit naar het dorp Noordwijk. Dit deden we wel een keer met patiënten uit paviljoen twee, dat was heel bijzonder voor de mensen die daar toen woonden. De patiënten pikten regelmatig iets omdat ze weinig tot niets kregen en meestal op het terrein moesten blijven. Eén keer hadden we op zondag iets van ons zuurverdiende geld voor de patiënten gekocht en toen werden we door de leiding op het matje geroepen. Dat mocht niet meer gebeuren!”

Willy Vijn

Oud-medewerker

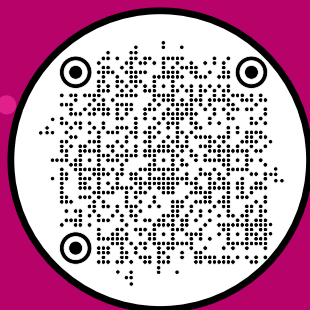
De toegang
is gratis

Museum

Willem van den Bergh

Wil je meer weten over de geschiedenis van het woonzorgpark? Bezoek dan ons museum op het park, boven in 't Kruispunt. Stuur een mail naar info.museumwvdb@sheerenloo.nl om een afspraak te maken.

Filmpjes over de geschiedenis van Willem van den Bergh

Het Berghjournaal heeft filmpjes per decennia over het bestaan van ons 100-jarig woonzorgpark gemaakt. Er is een playlist op YouTube waarin deze te zien zijn.

Scan de QR code of ga naar:
www.youtube.com/@sheerenloo1891/playlists

's Heeren Loo